

БӨЛІМ: ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

Сырым Датұлы «Балаби мен Сырым»

ЖАРИЯЛАНДЫ
01.04.2020СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/71049/>

Пәні: Қазақ әдебиеті Мектеп: №1

Күні: Мұғалімнің есімі: А.Е.Жетписбаева

СЫНЫП:9 Қатысқандар саны: Қатыспағандар саны:

Сабақтың тақырыбы Сырым Датұлы «Балаби мен Сырым»

Сабақ негізделген оқу мақсаты (мақсаттары) 9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдарды талдау; 9.2.2.1 автор бейнесінің идеялықстилистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау

Сабақ мақсаттары Барлық оқушылар:

Сырым Датұлы «Балаби мен Сырым» әдеби тарихи тұлға , ақын ретінде таниды.

Оқушылардың басым бөлігі:

автор бейнесінің идеялықстилистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау.

Кейбір оқушылар:

Шешенің өмірін талдайды .

Бағалау критерийі Мәтінді оқиды, түсіндіреді, топта талқылайды. Рөлге бөледі және сахналайды.Шығармашылық қабілеттері артады; шығарма бойынша білімдерін жинақтайды;

тақырыпқа байланысты түйінді сөйлем жаза алады;топпен ынтымақтастықта жұмыс жасап үйренеді.

Әр оқушының өзіндік ой-қиялына ерік бере отырып, оқушыларды шығармашылықпен жұмыс істеуіне жағдай жасау

Тілдік мақсат Оқушылар:

- Тиісті термин сөздерді ойын жеткізу барысында ұтымды қолдана алады, диалогқа түсу, кері байланыс жасау арқылы пікір алмасып, өз ойын дәлелді жеткізе алады

Негізгі сөздер мен тіркестер:

Композиция, образдар (кейіпкерлер) жүйесі, тақырып, идея, теңеу, эпитет, метафора, ұлттық өрнек, салт-дәстүр, көне мұра, әке батасы, қайғылы тағдыр, сұлулық нышаны, қатал заман құрбаны, салт-дәстүрлер көрінісі, жасампаз жыр, махаббат, сүйіспеншілік, әмеңгерлік, т.б.

Сыныптағы диалог/жазылым үшін пайдалы тілдік бірліктер:

Талқылауға арналған тармақтар:

Бұл қандай жырау? Ол туралы не білдіңдер??

Сіз неліктен ... екенін айта аласыз ба?

Бүгінгі таңда Сырым Дат туралы не ойлар бар ?

Жазылым бойынша ұсыныстар:

Әке батасы өмір ағымында балаға дұрыс жол сілтейді.

Қатал заман құрбаны болған жастарымыз өмірде қосыла алмады.

Алдыңғы оқу Талдай алу, сұрыптау, тұжырымдау, өз ойын дәлелдеу, түйінді ой тастау дағдылары

Жоспар

Жоспарланған уақыт Жоспарланған жаттығулар (төменде жоспарланған жаттығулармен қатар, ескертпелерді жазыңыз) Ресурстар

Басталуы

0-5 мин Психологиялық ахуал:

1. «Сұрақты қағып ал» тренингі бойынша өткен лиро-эпостық жырлар туралы оқушылардың алған білімдері тексеріледі. Оқушылар түрткі немесе жоғары деңгейлі сұрақтар қою арқылы білім деңгейлерін көрсетеді.

2. Оқушылар берілген фигураларды (төртбұрыш, үшбұрыш, шеңбер, ромб) таңдап алу арқылы топтарға бөлінеді.

Оқушылардан үй тапсырмасын тест сұрақтарына жауап жазу арқылы тексеру.

Үй жұмысын қорытындылау үшін берілетін сұрақтар.

Доп

Фигуралар

Ортасы

30 минут Білу:1. Қызығушылықтарын ояту.

«

Топтық тапсырмалар

I топ:Алты ұлы сөзді қалай түсінесің?

II топ:

Парыз дегенді қалай түсінесің?

III топ:

Ақылды неге ұққан адамға айтады?

II тапсырма “Жұмбақтас”

Адамның басшысы Сабыр

Жетекшісі Халық

Шолушысы Арман

Қорғаушысы Ақыл

Сынаушысы Халық
Таусылмайтыны Арман
Ең қымбаттысы Ар сақтау

Ата-ананың қадірін Дәл жеткенде білерсің
Бостандықтың қадірін Сән кеткенде білерсің
Дәулетіңнің қадірін Жан кеткенде білерсің
Ажарыңның қадірін Балалы болсаң білерсің
Тіршіліктің қадірін Мал кеткенде білерсің
Аңдып жүрген дұшпанды Жазалы болсаң білерсің

III тапсырма

1- сұрақ Адам үшін не тәтті?

2-сұрақ Жарық анасы не?

Қараңғы анасы не?

IV тапсырма.

Шешендікке ұмтылу

I топ 1, 2, 3

II топ 4, 5, 6

III топ 7, 8, 9, 10

Қорытынды. Түйін сөз

Сөз – есепсіз, тіліңді тый, тарта ұста,

Тыймаған тіл – басыңа сор әр тұста

Есепті сөз – ер сөзінің асылы,

Мылжың тілді “жау” деп ұғын та (А. Жүгінеки)

Флипчарт, маркер, қарындаш, қалам, скотч, қайшы, т.б.

Сөздер мен сөз тіркестері

Аяқталуы

40-45 минут

1-топ:«Имандылық -адам бойындағы ең үлкен қасиет» тақырыбына эссе жазу;

2 -топ:ақынға хат жазу;

3 -топ: замандастарына хат жазу;

-топ:жарнама (Йассауи шығармаларын насихаттау)

Дескриптор бойынша бағалау

Зерттеу тобының бағалау дескрипторы:

-нақты ақпарат келтіруі-2 балл

-қосымша ақпарат немесе АКТ пайдалану-2 балл

Талдау тобының бағалау дескрипторы:

-тақырып пен негізгі ойды ашуы-2 балл поэтикалық тіліне талдау-2 балл

Салыстыру тобының бағалау дескрипторы:

-ұқсастық пен айырмашылығын анықтауы-2 балл

-өлең жолдарынан дәлел келтіруі-2 балл

Байланыстырушылардың тобының бағалау дескрипторы:

-екі заманды байланыстыра суреттеуі-2 балл

-өзіндік нақты ойын жеткізуі-2 балл

Рефлексия:

«Еркін микрофон» әдісі арқылы сабақ тақырыбы бойынша бір-біріне сұрақ қойып, жауап береді

2. «Екі жұлдыз, бір ұсыныс»

Стикерлер таратылып, сабақтағы жеткен екі жетістікті және бір ұсынысты жазу тапсырылады.

Стикерлер

Қосымша ақпарат

Саралау – Сіз қосымша көмек көрсетуді қалай жоспарлайсыз? Сіз қабілеті жоғары оқушыларға тапсырманы күрделендіруді қалай жоспарлайсыз? Бағалау – Оқушылардың үйренгенін тексеруді қалай жоспарлайсыз? Пәнаралық байланыс Қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелері

АКТ-мен байланыс. Құндылықтардағы байланыс

- Көмек қажет ететін оқушыларға түрткі сұрақтар арқылы жауап аламын; берілген тірек сөздерді қолданып сөйлемдер құрауда көмек көрсетемін;
- Қабілеті жоғары оқушыларды түйінді ой айтуды, кешегі мен бүгінгіні салыстыруда дәлелдер келтіруді талап етемін
- Қошеметтеу, бас бармақ — уәж.
- «Екі жұлдыз, бір ұсыныс»
- Тест
- «Бағдаршам»
- Музыка, тарих, қазақ тілі
- АКТ - интербелсенді тақта

Рефлексия

Сабақ / оқу мақсаттары шынайы ма? Бүгін оқушылар не білді? Сыныптағы ахуал қандай болды? Мен жоспарланған саралау шаралары тиімді болды ма? Мен берілген уақыт ішінде үлгердім бе? Мен өз жоспарыма қандай түзетулер енгіздім және неліктен? Төмендегі бос ұяшық сабақ туралы өз пікіріңізді жазыңыз. Сол ұяшықтағы Сіздің сабағыңыздың тақырыбына сәйкес келетін сұрақтарға жауап беріңіз.

Қорытынды бағамдау:

Қандай екі нәрсе табысты болды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)?

1.

2.

Қандай екі нәрсе сабақты жақсартта алды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)?

1.

2.

Сабақ барысында мен сынып немесе жекелеген оқушылар туралы менің келесі сабағымды жетілдіруге не көмектесетінін білдім? (балаға, өзіңе қоюға болады)

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.